24. 2. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Proč je tak důležité objevit nadání svých dětí

Někteří lidé mají takové nadání, že je už od jejich dětství pro všechny lidi v okolí snadno rozpoznatelné. Tyto děti často vynikají ve výtvarném umění, hudbě, herectví nebo atletice. Jejich chování – a to je důležité – navíc obvykle bývá vzorné.

Tyto děti se záhy naučí, že mají talent, který můžou využít k tomu, aby měly v životě úspěch. A dokonce ještě víc: ony vědí z vlastní zkušenosti, jak se cítí báječně, když své nadání využívají.

Věnujete-li se činnosti využívající vaše nadání, čas i obtíže se rozplývají a vy ani jedno nevnímáte. Celá vaše mysl, tělo i duch se zcela ponoří do toho, co děláte. A jako odměnu navíc vylučuje vaše tělo do vašeho krevního oběhu endorfiny, které vytvářejí to, co mnozí znají pod pojmem „běžecké opojení“. Je to báječný pocit.

Bohužel jen malé procento lidí vyrůstá s uvědoměním, jaké je jich nadání. A z těch, kteří k nim patří, jen menšina pak své přirozené vlohy ke štěstí a úspěchu skutečně rozvíjí. Namísto toho se přizpůsobují dobře míněným očekáváním lidí kolem sebe, kteří je můžou směrovat k zapojení se do rodinného podniku, k „solidnějším“ povoláním nebo k tomu, aby naplnili sny svých rodičů a stali se lékaři, zubaři, právníky, pastory a podobně.

Všem se nám říkalo, že máme vlohy dané od Boha. Když jsme mladí, dokonce tomu i nějakou dobu věříme. Pak si však život začne vybírat svou daň. Pro něco se opravdu nadchneme a zkoušíme to dělat. Nepatříme-li k oněm šťastlivcům, kteří mají v této oblasti výjimečný talent, pravděpodobně se nám přihodí některá z následujících věcí:

1. Chyby. Něco zkoušíme a děláme chyby. Chyby přinášejí zklamání a někdy trapnou situaci; můžou nás proto přivést k závěru, že v této oblasti nemáme žádný talent, který by stál za řeč. Raději od této činnosti upouštíme, což nás chrání před dalším zklamáním nebo další trapnou situací.

2. Kritika. Naše výsledky nejspíš nebudou zpočátku zcela dokonalé. Děláme-li něco nedokonale, často se stává, že nás někdo kritizuje. Tato kritika může vyplývat ze snahy pomoci nám, nebo nás zesměšnit. Na úmyslu však nezáleží, protože typickou lidskou reakcí na kritiku jakéhokoli typu je pocit zranění. Abychom se další bolesti vyhnuli, máme my lidé sklon přestat dělat tu činnost, která bolest způsobila.

3. Srovnávání. Začneme-li dělat něco nového, je přirozené, že své výsledky srovnáváme s výsledky lidí kolem sebe. Jsme-li v této oblasti nováčky, naše výsledky se budou pravděpodobně zdát ubohé ve srovnání s tím, co vytvářejí ostatní. To nás může znechutit a přivést k závěru, že pro tuto činnost vlohy nemáme. Proto od ní upouštíme.

4. Negativní posouzení. Občas se stane, že když teprve začínáme rozvíjet nějakou svou schopnost, máme tu smůlu, že se setkáme s někým, kdo naše výsledky posoudí jako nedostatečné a předpoví

nám, že v tomto našem úsilí v žádném případě nemůžeme být úspěšní. A my s tím můžeme souhlasit a vzdát to. Proč? Protože máme tendenci věřit úsudkům jiných lidí, zvláště těch, o kterých si myslíme, že se v tom vyznají lépe než my.

5. Netrpělivost. Někdy je náš pokrok v rozvíjení určité dovednosti bolestně pomalý. Střetne-li se toto naše tempo s očekáváním, že půjdeme vpřed mílovými kroky a že budeme hned nejlepší, můžeme mít náhle pocit, že se nám nedaří. Nesplní-li se naše očekávání, můžeme z toho vyvodit závěr, že jsme neuspěli, a chceme danou činnost opustit. Uděláme-li to, často si řekneme: „Udělal jsem dobře, že jsem s tím přestal, protože k tomu stejně nemám žádné nadání!“

Jak dospíváme a zkoušíme svoje různé vlohy, můžeme mít takové zkušenosti mnohokrát. Potíž je v tom, že jakmile začínáme sbírat takové negativní zkušenosti, „škrtáme“ na svém seznamu různá nadání a mezi nimi můžeme škrtnout i to, které nám bylo „dáno od Boha“.

Postupně pátráme po různých možnostech, co budeme dělat, až dospějeme. Většina z nás to řeší následujícími způsoby:

1. Poptáváme se ve svém okolí, abychom zjistili, jaké povolání nejvíc vynáší.

2. Děláme si určitý průzkum, abychom zjistili, po jakých povoláních bude v příštích letech největší poptávka.

3. Zjišťujeme, co budou dělat naši kamarádi, a zkoumáme, zda to pro nás také nemá nějakou přitažlivost.

4. Zapojíme se do rodinného podniku.

5. Přizpůsobíme se očekávání svých rodičů.

6. Čteme inzeráty, abychom zjistili, jaká je pracovní nabídka.

Někdo možná absolvuje psychologický test pro volbu povolání. Většina lidí však jeho výsledky odloží stranou a vydá se po některé z výše zmíněných cest, které rozhodnou o tom, jak budeme ve svém životě trávit většinu času, kdy nespíme. Bylo by to v pořádku, kdyby ovšem nebylo jedné věci: příliš

mnoho lidí žalostně neuspěje a končí tak, že každou chvíli mění zaměstnání. Nebo tráví celá léta nad prací, v níž jsou poměrně dobří, ale kterou nedělají rádi.

Důsledky jsou stejné. Nakonec se divíme, co to s námi je. Navzdory tvrdé práci se nám úspěch a štěstí trvale vyhýbají. Je to deprimující. Může nás to natolik ovlivňovat, že se každé ráno cítíme unavení, mrzutí a skleslí.

Nezní vám to povědomě? Pokud ano, nejste sami. Miliony lidí dnes žijí život plný zklamání a neuspokojení. Teď je však čas na dobrou zprávu: máte v sobě centrum nadání! Můžete ho nalézt a rozvíjet. Jakmile ho začnete denně používat, vaše nespokojenost se životem uvolní cestu štěstí a spokojenosti. Život přestane být bojem. Nebudete už muset hledat příležitosti. Příležitosti k vám přijdou samy.

Pokud vám to nestačí, zde je dalších osm důvodů, proč je tak důležité objevit a rozvíjet své nadání:

1. Vaše vytrvalost se neobyčejně zlepší. Kdykoli budete chtít dosáhnout něčeho hodnotného, nepochybně se objeví problémy. Objeví-li se problémy, máme tendenci to vzdát. Pokud však děláte něco, co vám přináší uspokojení, je mnohem větší šance, že problém vyřešíte a vytrváte. Je to velice důležitá věc, protože chcete-li to v životě někam dotáhnout, bez vytrvalosti se neobejdete.

2. Budete mnohem více motivováni. Chceme-li dosáhnout nějakého cíle, jednou z největších překážek je ochabování. Zpočátku nás pohání nadšení. Musíme však každý den začínat znovu, někdy i několikrát za den. To vyžaduje kázeň, zvláště když se moc nedaří pokročit kupředu. Snažíte-li se však rozvinout své nadání, začátky jsou lehčí. Vaše přirozené nadšení pro úkol, kterým se zabýváte, vás bude motivovat tím víc, čím déle si budete svého nadání vědomi.

3. Budete soustředěnější. Na cestě za úspěchem bývá častým problémem nesoustředěnost. Stává se, že se nám nabízejí jiné, velmi lákavé příležitosti a že nám je předkládají lidé s velkými přesvědčovacími schopnostmi. Jste-li zaměřeni na cíle, které souvisí s vaším nadáním, máte možnost se rozhodnout, zda nabízeným příležitostem věnujete svůj čas a energii. Pokud byste při nich použili své nadání a pomohly by vám dosáhnout vašich cílů, pak se jich chopte. Pokud ne, zdvořile odmítněte a s důvěrou se věnujte své vlastní činnosti.

4. Vaše dovednosti se budou stále zlepšovat. Používáte-li při své práci své nadání, budete stále motivováni k tomu, abyste se zlepšovali. Budete se učit to, co je potřeba, a tím se budete vyvíjet. Daniel Goleman ve svém bestselleru Emoční inteligence říká, že průměrně trvá deset let, než se člověk stane v jakémkoli oboru odborníkem. Pokud se zaměříte na to, abyste se každým dnem zlepšovali, v průběhu těchto deseti let se vám ve stále větší míře bude dostávat toho, po čem toužíte: úspěchu, štěstí a peněz. Po uplynutí této doby se stanete odborníkem. Pak už pro vás život nebude boj. K vašemu životnímu stylu budou patřit peníze, úspěch a štěstí.

5. Budete ochotni přijímat další výzvy. Trávíme-li svůj život nad věcmi, které ve skutečnosti dělat nechceme, stáváme se otupělými. V této otupělosti se vyhýbáme riskování a jakýmkoli výzvám. Jako by nic nestálo za tu námahu. Přestaneme mít zájem. Naší normou se stane „to mi stačí“. Využíváme-li však při své práci své nadání, nic z toho neplatí. Každá nová výzva se stane něčím, na co se těšíte. Nechcete se jí vyhnout, i když k tomu máte příležitost. A jakmile se s novým úkolem úspěšně

vypořádáte, začnete se poohlížet po ještě větším a lepším úkolu.

6. Vaše sebevědomí prudce stoupne. V součinnosti se svým nadáním budete dělat věci, které byste nikdy nepovažovali za možné. Budete překvapeni, jak dobře je děláte. Vaše sebevědomí tak prudce poroste. Stejně jako „peníze dělají peníze“, i „sebevědomí dělá sebevědomí“.

7. Množství vaší energie se zvětší. Jsme-li svým životem znudění a deprimovaní nebo se cítíme jako ztroskotanci, hladina naší energie se sníží. Může se snížit tak, že spíme deset hodin denně, a stejně se cítíme unavení. Pokud však rozvíjíte a používáte své centrum nadání, energie se uvolní. Spíte méně a ráno čile skáčete z postele. Nemusíte se o to snažit, děje se to přirozeně. Začnete pociťovat nadšení a jednat podle toho.

8. Vaše vztahy se zlepší. Čím více budete rozvíjet a používat své nadání, tím budete šťastnější a spokojenější. A jako odměna navíc se výrazně zlepší vaše vztahy s druhými lidmi, protože už nebudete své štěstí očekávat od nich. Naopak, vaše nové životní nadšení se bude přelévat a působit na všechny lidi kolem vás. Stanete se sympatičtějším, pozitivnějším a energičtějším člověkem. Z někoho, kdo sám potřeboval pomoc, se změníte v člověka, který je ochoten a schopen naplňovat potřeby druhých.

Ze všech těchto důvodů je důležité pomoci dětem, aby objevily své vlastní specifické nadání. Tím jim pomůžete, aby

1. byly vytrvalejší,
2. byly motivovanější,
3. neztrácely soustředění,
4. zlepšily své dovednosti,
5. přijímaly nové úkoly,
6. zvýšily své sebevědomí,
7. měly více energie a

8. rozvíjely zdravé společenské a partnerské vztahy.

Zkrátka vědomí, že máte nadání, a jeho rozpoznání je skutečně dobré jak pro vás, tak pro vaše děti. Lidé vyzbrojení tímto vědomím docilují mnohem snáze úspěchu a štěstí ve škole, v práci i ve vztazích.

Ukázka je z knihy Chytrá výchova, kietrou vydal Portál a kterou koupíte zde.

Zdroj: www.rodina.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz